

**UNIVERSITETSKANSLERSÄMBETETS
UTBILDNINGSAUTVÄRDERINGAR
SJÄLVVÄRDERING FÖRSKARUTBILDNING**

Lärosäte: Karlstads universitet
Forskarutbildningsämne: Litteraturvetenskap
Licentiatexamen: Ja
Doktorsexamen: Ja

Skriv en självvärdering per utbildning som leder fram till den examen som ska utvärderas. Självvärderingen baseras på bedömningsgrunder inom områdena:

- Förutsättningar
- Utformning, genomförande och resultat
- Doktorandperspektiv
- Arbetsliv och samverkan

För en mer preciserad vägledning till lärosäten vad gäller bedömningsgrunder, se *Vägledning för utvärdering av utbildning på forskarnivå*.

- Självvärderingen indelas i enlighet med rubrikerna som anges nedan. Eventuella underrubriker kan lärosätet fritt beslut om.
- Lärosätet ombeds att göra en så reflekterande självvärdering som möjligt, identifiera styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra att hög kvalitet nås i utbildningen. Tyngdpunkten på självvärderingen ska ligga mer på värdering än på beskrivning. Lärosätet ombeds belysa med exempel.
- Självvärderingen ska utgå från aktuella förhållanden för utbildningen
- Självvärderingen ska inte överstiga 30 sidor exklusive efterfrågade bilagor.
- Självvärderingen ska kunna stå för sig själv, d v s det ska inte inkluderas länkar. Om lärosätet anser att kursplaner krävs för att styrka det som står kan dessa laddas upp i UKÄ direkt.
- Som bilaga till självvärderingen ifylls angivna tabeller och publikationslistor, se Bilaga 1 i vägledningen, *Instruktion för bilagor till självvärderingen*.
- Samtliga tabeller laddas upp i Excelformat i UKÄ Direkt. Publikationslistor laddas upp i Word- eller PDF-format i UKÄ-Direkt.

<i>Bakgrundsinformation</i>	2
<i>Förutsättningar</i>	4
Personal	4
<i>Förutsättningar</i>	6
Forskarutbildningsmiljö	6
<i>Utformning, genomförande, resultat</i>	9
Måluppfyllelse – kunskap och förståelse	9
<i>Utformning, genomförande, resultat</i>	13
Måluppfyllelse – färdighet och förmåga	13
<i>Utformning, genomförande, resultat</i>	16
Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt	16
<i>Utformning, genomförande, resultat</i>	18
Jämställdhet	18
<i>Utformning, genomförande, resultat</i>	20
Uppföljning, åtgärder och återkoppling	20
<i>Doktorandperspektiv</i>	23
<i>Arbetsliv och samverkan</i>	25

Bakgrundsinformation

Självvärderingen inleds med en beskrivning av forskarutbildningsämnet och utbildningen. Redogör övergripande för utbildningens organisation, upplägg och inriktning. Redogör även för hur länge utbildningen har getts vid lärosätet.

De högskolor som har ett område för forskarutbildning, inom vilket ett forskarutbildningsämne som ska utvärderas ingår, beskriver det område ni har examenstillstånd inom och hur forskarutbildningsämnet förhåller sig till detta område.

År 1999 blev Högskolan i Karlstad Karlstads Universitet. Ett av de drivande ämnena i omvandlingen och därvid också ett av de första ämnen som blev forskarutbildningsämne var litteraturvetenskap. En professur inrättades och Dag Nordmark blev ämnets förste professor.

Det finns två forskarutbildningar: en som avslutas med licentiatexamen och en som avslutas med doktorsexamen. Hittills har dock ingen licentiand antagits, och tjänsterna har alltid lysts ut som doktorandtjänster. En forskarstuderande som är antagen som doktorand kan, efter att minst 80 poängs studier avklarats, begära att få avsluta sina forskarstudier med en licentiatexamen. Detta har dock ej skett hittills. Framställningen koncentreras därför fortsättningsvis på forskarutbildning med slutmålet doktorsexamen.

Karlstads universitet (Kau) är ett mindre universitet (ca 1.250 anställda och ca 16.000 studenter) och utrymmet för doktorander inom det humanistiska fältet är litet. Till skillnad från t.ex. de naturvetenskapliga ämnena finns små möjligheter att erhålla extern finansiering. Ämnet har från starten haft två helt fakultetsfinansierade doktorandtjänster och dessutom en doktorand vars tjänst samfinansierats av humanistisk-samhällsvetenskapliga fakulteten och lärarutbildningsfakulteten, alternativt Centrum för Språk- och Litteraturdidaktik (CSL). De samfinansierade doktoranderna har disputerat i ämnet litteraturvetenskap med litteraturdidaktisk inriktning.

Det övergripande ansvaret för att planera och organisera forskarutbildningar inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga området vid Karlstads universitet innehas av fakultetsnämnden vid Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap. Underställt fakultetsnämnden finns också ett forskarutbildningsutskott. Utskottet fastställer studieplaner, beslutar om antagning till forskarutbildning, beslutar om handledare och examinatorer, samt bereder forskarutbildningsärenden för fakultetsnämnden.

Då utrymme uppstått i fakultetens budget, vanligtvis efter att en litteraturvetenskaplig doktorand avslutat sina forskarstudier, föreslår ämnet rekrytering av en eller flera forskarstuderande och inrättande av motsvarande antal forskarstuderandeplatser och redovisar att den/dessa kan finansieras under hela studietiden, alltså fyra års heltidsstudier eller som normalt är 80% forskning under fem år med 20% institutionstjänstgöring. Ämnet redovisar också att handledning kan ordnas på ett tillfredsställande sätt. Varje forskarstuderande skall tilldelas en total handledningstid på 160 klocktimmar per år vid 100% forskarstudier. Ämnet föreslår för varje doktorand en huvudhandledare som är professor eller docent samt en biträdande handledare. Ämnet föreslår examinator. Ämnet redovisar även att övriga studievillkor kan ordnas på ett tillfredsställande sätt.

De sökande måste uppfylla villkoren för grundläggande behörighet samt särskild behörighet (fullbordad magisterexamen med inriktning litteraturvetenskap, eller motsvarande). Urval bland de sökande görs med hänsyn till den bedömda förmågan att framgångsrikt genomgå forskarutbildning. Särskild vikt fästs vid graden av mogenhet och förmåga till självständigt omdöme och kritisk analys, visad genom kandidat- och magisteruppsatser och bifogad forskningsplan. Efter en första gallring baserad på den skriftliga ansökan intervjuas de främsta sökande av professor, samt en eller två av ämnets lektorer.

Varje doktorand tilldelas en huvudhandledare från det egna ämnet samt en bihandledare, som kan komma från det egna ämnet eller ett annat, beroende på avhandlingsämnets natur. En individuell studieplan (ISP) måste upprättas inom sex månader efter att en forskarstuderande antas till forskarutbildning vid Karlstads universitet, och skall sedan uppdateras en gång per år. Inrättande och uppdatering av ISP:n görs av huvudhandledare och

forskarstuderande i samråd. ISP hanteras numera i ett webbaserat system, granskas och godkänns – förutom av doktoranden själv – av handledarna, institutionens prefekt och fakultetens dekan. ISP fungerar som ett bindande kontrakt mellan den forskarstuderande och universitetet.

Forskarutbildningen i litteraturvetenskap omfattar totalt 240hp, varav 60hp kurser och 180hp avhandlingsarbete. Förutom kurser arrangerade av ämnet – bland annat i samarbete med engelsk litteraturvetenskap – finns möjlighet för doktoranderna att följa ett par universitetsgemensamma kurser. I ett nationellt samarbete inom ämnet litteraturvetenskap – under ledning av Nationella Rådet för Forskarutbildning i Litteraturvetenskap (NRFL) – erbjuds också årligen litteraturhistoriska doktorandkurser. Genom NRFL erbjuds doktorander även att följa doktorandkurser som ges vid andra universitet. Doktoranden kan också tillsammans med handledarna specialutforma läskurser med relevans för avhandlingsarbetet.

Samverkan mellan ämnena engelska och litteraturvetenskap på forskarutbildningsnivå sker inom ramen för KuFo (den Kulturvetenskapliga Forskargruppen), sedan 2014 av Karlstads universitet utnämnd till stark forskningsmiljö, med extra resurstilldelning. Den obligatoriska doktorandkursen i Teori och metod (15hp) ges i samarbete med engelska.

Doktoranden har möjlighet att välja att skriva en monografi eller en sammanläggningsavhandling. Det senare alternativet hör inte till traditionen inom litteraturvetenskap, men börjar bli vanligare. I en preciserad studieordning som därför håller på att tas fram i dialog med NRFL kommer formerna för dessa alternativ att beskrivas. Av de nu anställda doktoranderna skriver två sammanläggningsavhandlingar och en av dem en monografi.

I doktorandseminariet, som drivs av Institutionen för Språk, Litteratur och Interkultur (ISLI), deltar, förutom institutionens alla doktorander, alla vid institutionen verksamma handledare, och ofta också många av de övriga lektorerna. Institutionens doktorander har också möjlighet att följa seminarier anordnade av CSL. KuFo och CSL arrangerar dessutom något gemensamt seminarium per år, med inbjudna gäster.

Då doktoranden hunnit ungefär halvvägs i sitt avhandlingsarbete arrangeras ett halvvägsseminarium, med extern expertgranskare. När ett första utkast till fullständigt avhandlingsmanuskript förefinns arrangeras ett slutseminarium, även detta med inbjuden extern granskare.

Litteraturvetenskap vid Karlstads universitet har ”Gränsöverskridanden” som profil. Alla doktorander som anställs förväntas relatera sitt avhandlingsarbete till denna profil. Doktoranden har också möjlighet att förlägga sitt avhandlingsprojekt inom KuFos särskilda intresseområden: estetik, retorik, praktik inom det kulturvetenskapliga fältet.

För närvarande har ämnet tre anställda doktorander, två kvinnor och en man (mellan 33 och 45 år gamla). Två av dessa är fakultetsfinansierade och den tredje finansieras till hälften av medel från CSL. En av doktoranderna är dansk, en är norskfödd, men bosatt i Sverige, den tredje är svensk med utlandsfödda föräldrar. Detta, liksom de forskningskontakter som ämnets lektorer har, gör att det skandinaviska inslaget är starkt. En av doktoranderna skriver sin avhandling på engelska. En av de doktorander som arbetar med sammanläggningsavhandlingar har hittills publicerat artiklar på engelska och på norska. En artikel på svenska är under utarbetande. En stor del av hennes material är dessutom på tyska, vilket hon behärskar. Våra doktorander får, särskilt vid doktorandseminariet, rikliga möjligheter att öva sig i engelsk språkförståelse och språkpraktik. I KuFo finns också god kompetens att bedöma doktorandtexter på engelska. Genom att doktorandseminariet hålls inom ramen för institutionen blir också det mångvetenskapliga perspektivet starkt.

Av de sammanlagt 10 doktorander som innehaft tjänst i Karlstad sedan forskarutbildningsstarten 1999 har sex disputerat, en avbrutit forskarstudierna av personliga skäl och de tre nu anställda befinner sig på olika stadier i sin forskarutbildning. En av dem kommer att disputerat i december innevarande år, en beräknas disputerat under 2019 och den tredje anställdes 2016.

Förutsättningar

Personal

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Relatera till ifylld och bilagd tabell över handledare och lärare.

Bedömningsgrund:

Antalet handledare och lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga, pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Den aktuella personalstyrkan på ämnet litteraturvetenskap vid Kau utgörs av en professor, sex tillsvidareanställda lektorer varav två med docentkompetens och en med mångårig erfarenhet av forskarutbildning, bland annat som biträdande handledare. Dessutom finns en tillsvidareanställd adjunkt som är i slutfasen av sin forskarutbildning. Därtill har ämnet två heltidsanställda vikarierande disputerade varav en med docentkompetens, och en visstidsanställd adjunkt på deltid med inriktning mot kreativt skrivande. Här bör särskilt framhållas att vår vikarierande lektor, Erik van Ooijen, har varit anställd som gästforskare på heltid i ämnet från ht 2015 till ht 2017. Han har under denna period och framgent fungerat som en extra resurs för forskarutbildningen till exempel genom aktivt deltagande i doktorandseminariet.

Vidare finns vid ämnet en professor emeritus som fortfarande i hög grad är närvarande i ämnesmiljön som forskare och ledare för ett externfinansierat projekt med flera involverade från ämnet.

Sedan forskarutbildningens start har ämnet haft i snitt tre doktorander anställda samtidigt, och så är också fallet i nuläget. Våra tre nuvarande doktorander har ämnets professor Per Bäckström som huvudhandledare, och två av dem har också sina biträdande handledare på ämnet – docent Helene Blomqvist är biträdande handledare till Kari Lövaas och docent Sofia Wijkmark till Alexander Kofod Jensen. Djamilia Fatheddine, som har litteraturdidaktisk inriktning och samfinansieras av Centrum för språk- och litteraturdidaktik, har som biträdande handledare Christina Olin-Scheller, disputerad i litteraturvetenskap med didaktisk inriktning och professor i pedagogiskt arbete vid Kau, samt Silwa Claesson, professor emerita i pedagogik vid Göteborgs universitet.

Sett framförallt till de forskargrupper som ämnet är delaktigt i, framförallt KuFo men även CSL, finns det ytterligare flera potentiella handledare, om t.ex. behov av specifik kompetens skulle uppstå i samband med framtida rekryteringar eller vid ett eventuellt handledarbyte.

En styrka på ämnet är den höga andelen disputerade i litteraturvetenskap, varav i princip alla dessutom är medlemmar i den starka forskarmiljön KuFo och därmed givits möjlighet att meritiera sig ytterligare forskningsmässigt. Det är centralt för doktorander att vara delaktiga i en ämnesmiljö där forskning är en stor del av verksamheten och lektorerna också i hög grad är aktiva forskare. Genom medlemskapet i KuFo har vi under de senaste fyra åren haft extra resurser att arbeta samman och vidareutveckla litteraturvetenskap på Kau som forskande ämnesmiljö, vilket naturligt nog har gynnat vår forskarutbildning. Samtidigt är vi genom KuFo delaktiga i ett tvärvetenskapligt sammanhang. Det tvärvetenskapliga har stärkts ytterligare genom att Helene Blomqvist är styrelseledamot i CSL, och med jämna mellanrum sker samarbete mellan forskargrupperna, t. ex. i form av samarrangerade seminarier.

Kompetensen på ämnet är bred och varierad. Vi har expertis inom prosa, lyrik, dramatik och intermedialitet. Det bedrivs/har bedrivits forskning om t.ex. satir, arbetarlitteratur, gotik, det groteska, det kusliga, blasfemi, avantgarde, performativitet, borgerlig realism, psykoanalys, fiktionens värld, exil- och migrationslitteratur.

Periodmässigt finns kompetens inom 1700-tal, 1800-tal, 1900-tal och samtid, och i det vidare handledarkollegiet finns även expertis inom äldre litteratur: antik, medeltid och renässans. Det finns också en teoretisk bredd, t.ex. narratologi, genre teori, tematisk kritik, hermeneutik och fenomenologi, ekokritik, poetik och retorik. Forskning bedrivs eller har bedrivits om en rad författarskap, exempelvis August Strindberg, Selma Lagerlöf, Hedvig Charlotta Nordenflycht, Carl Michael Bellman, Peter Weiss, Henri Michaux, Bruno K. Öijer, Öyvind Fahlström, Vladimir Nabokov, Aksel Sandemose, Karin Boye, Sigfrid Siewerts, Kristian Lundberg, John Ajvide Lindqvist.

Vi bedömer således att det sammantaget vid och i nära anslutning till ämnet finns en god handledarkompetens och -kapacitet sett till antalet disputerade seniora forskare, både på kort och lång sikt. Detsamma gäller utbildningens övriga moment såsom undervisning och examination. Som beskrivs i andra delar av självvärderingen finns dessutom ett väletablerat samarbete kring kursverksamhet inom ramen för NRFL. Dessutom finns olika former för samarbete i forskarutbildningen med personal från närliggande ämnen på Kau. Framförallt samarbetar litteraturvetenskap med litteraturvetare från ämnet engelska kring kurs- och seminarieverksamhet (som beskrivs längre fram) och med dess handledare i handledarkollegiet.

Vid tjänsteutlysningar har det sedan lång tid tillbaka alltid varit disputerad personal som rekryterats, och detta har gällt även vid alla längre och de flesta kortare visstidsanställningar. Ämnets uttalade ambition är att alla disputerade tillsvidareanställda ska genomgå forskarhandledarutbildning så snart de avklarat den obligatoriska högskolepedagogiska utbildningen, och vi har också under de senaste åren aktivt verkat för att våra lektorer och forskare ska kunna docentmeritera sig. Vår nuvarande professor startade efter sitt tillträde ett mentorsprojekt i avsikt att evaluera lektorernas kompetens och uppmuntra till att söka docentur. Detta började som ett stöd för ämnets kvinnliga lektorer, som traditionellt sett söker senare än sina manliga kollegor och är nu etablerat för alla på ämnet. Under de senaste åren har två lektorer erhållit docentkompetens och ytterligare en kommer att lämna in sin ansökan under hösten. En docent kommer under hösten att lämna in ansökan om att beföras till professor.

Ett konkret exempel på strategisk rekrytering är tillsättningen av Markus Huss, som tillsvidareanställdes som lektor 2018-05-01. Han planerar att genomgå handledarutbildning så snart som möjligt och bedöms ha goda förutsättningar att erhålla docentkompetens inom ett par år. Rekryteringen av Huss har dessutom klara fördelar för vår forskarutbildning framgent. Han har erfarenhet från utveckling och koordinering av forskarutbildningskurser från Stockholms Universitet, där han har varit anställd som vikarierande forskningssekreterare med övergripande ansvar för Humanistiska fakultetens forskarskola. Huss beredde och utvärderade förslag till nya forskarutbildningskurser och koordinerade den löpande driften av forskarskolans kurser i nära samarbete med fakultetens lärare, studierektorer och prefekter. (Då Huss inte har hunnit varit aktiv i forskarutbildningen under vt18 redovisas han ej i tabellbilagan.)

Alla lektorer uppmanas dessutom att delta i doktorandseminarierna, och två av våra lektorer har under de senaste åren haft uppdraget som ledare för doktorandseminariet.

Genom åren har ämnet arbetat upp fungerande rutiner för att hantera en liten doktorandmiljö. Antalet potentiella handledare har också kontinuerligt varit tillräckligt för att säkerställa en god handledning. Vi har bra framförhållning vad gäller nyrekrytering. I nuläget har vi två stycken lektorer som närmar sig pension. Vi har därför rekryterat en ny lektor under våren (se ovan), och vi planerar också att inom kort rekrytera ytterligare en lektor med inriktning mot barn- och ungdomslitteratur och/eller litteraturdidaktik.

Det är givetvis önskvärt att expandera forskarutbildningen genom att utöka antalet doktorander, men fakultetens ekonomiska ramar har hittills inte tillåtit detta. Vi arbetar strategiskt för att på annat vis än med fakultetsmedel rekrytera ytterligare doktorander, exempelvis genom ansökningar till VR.

Förutsättningar

Forskarutbildningsmiljö

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Relatera till ifyllda och bilagda tabeller.

Bedömningsgrund:

Forskningen/den konstnärliga forskningen vid lärosätet har en sådan kvalitet och omfattning att utbildning på forskarnivå kan bedrivas på en hög vetenskaplig/konstnärlig nivå och med goda utbildningsmässiga förutsättningar i övrigt. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället både nationellt och internationellt.

Litteraturvetenskap vid Karlstads universitet utgör en förhållandevis liten forskarutbildningsmiljö med bred kompetens. En konkret praktisk fördel med en mindre miljö är att man undviker de trånga och isolerade ”doktorandrum” som ofta präglar större forskningsmiljöer, och istället inlemmar doktoranderna i kollegiet på lika villkor med seniora forskare. Den mindre miljön garanterar också en närhet till övrig ämnespersonal, vilket underlättar såväl samarbete som inflytande. Doktoranderna sitter i det litteraturvetenskapliga kollegiets gemensamma korridor, och har därmed nära till både handledare, studierektor och studieadministratörer. Alla forskarstuderande erbjuds eget rum och har en egen fast arbetsyta med modern utrustning (datorer byts ut vart tredje år) och utvecklade gränssnitt för distansarbete, vilket finns utarbetat på universitetsnivå genom Karlstads satsning på s.k. *blended learning*. Universitetsbibliotekets satsningar på digitala material gör forskningsarbetet mindre platsspecifikt. Genom biblioteket ges tillgång till ett stort antal vetenskapliga tidskrifter (liksom möjlighet att publicera sig open access utan att betala avgift till ett antal stora internationella förlag) och det begränsade fysiska beståndet kompenseras vidare genom snabba rutiner för fjärrlån. Vid biblioteket finns även särskilt utsedda ämnesbibliotekariär, med för ämnet specifika kunskaper, som ger service till såväl doktorander som övrig forskande personal. Därtill har ämnet litteraturvetenskap också ett eget mindre bibliotek med ämnesrelevant litteratur i anslutning till korridoren.

Den mindre forskarutbildningsmiljön har också lättare att erbjuda meriteringsmöjligheter, inte minst i samband med undervisning och uppsatshandledning (på B- och C-nivå). Efter den enskilda doktorandens önskemål ges hen möjlighet att delta i undervisningen redan från första terminen. Utöver meriteringsaspekten innebär detta också ett slags insocialisering i forskarrollen och i den vidare rollen som universitetsanställd i litteraturvetenskap, där ju rena forskaranställningar är sällsynta. Forskarstudenterna uppmuntras inledningsvis att närvara vid det månatliga ämneskollegiet, för att på så sätt ytterligare socialiseras in i ämnesgruppen, men denna närvaro är frivillig – ett överflöd av möten ska helt enkelt inte stjåla tid från det egna forskningsarbetet. Varje onsdag åter kollegiet också gemensam lunch, där doktoranderna i regel deltar – även här naturligtvis frivilligt och i mån av tid. Doktoranderna har dessutom nära till kollegor i andra ämnen, vilket utökar miljön. Varje vecka träffas doktorander från litteraturvetenskap och engelska för en gemensam doktorandfrukost. Varje onsdag anordnas därtill en gemensam fika för hela institutionen, där forskarstuderande och personal från alla ämnen kan samlas och umgås. Fikan ger en god möjlighet att introducera doktoranden för institutionens övriga personal. Den tidigare prefekten anordnade fram till årsskiftet (2018) vidare veckovisa fikadialoger gemensamt med de olika forskarämnenas doktorander. Inom litteraturvetenskapen har professorn också hållit regelbundna lunchmöten med ämnets doktorander för att säkra en kontinuerlig kontakt och dialog även under de perioder där den enskilda doktoranden arbetar mer självständigt. Någon gång per år hålls ett så kallat festseminarium inom ämnet där man uppmärksammar nya publikationer genom att läsa och diskutera dem, för att sedan ha ett gemensamt postseminarium; här uppdateras hela ämnets personal, inklusive forskarstuderande, därmed om vad som sker forskningsmässigt inom ämnet. Genom dessa olika mer eller mindre formaliserade aktiviteter strävar vi efter att bygga upp en gemenskap där forskarstuderande är en naturlig del både i ämnes- och institutionsmiljön, för att på så sätt undvika den vid tider anonyma roll som en doktorand annars kan riskera att inta särskilt i större organisatoriska sammanhang.

Ämnets gemensamma forskningsprofil, ”gränsöverskridanden”, ger en forskningsmässig samhörighet som samtidigt öppnar för en rad olika och inte på förhand definierade forskningsinriktningar. Bland den forskning som bedrivs inom ramarna för denna inriktning syns alltså ämnen från exempelvis det europeiska nittonhundratalsavantgardets estetik, blasfemi i sjuttonhundratalslitteraturen, klassrelationer i skandinavisk 1900-talslitteratur, och gotiska drag i samtidsfiktionen, till exempelvis autofiktio, transmedialt berättande, ekokritik och forskning som på olika vis berör andra medier (fotografi, performance, rockmusik, tecknade serier, film, dataspel). Nuvarande handledare och personal med handledarkompetens är samtliga aktiva och produktiva forskare som på olika sätt har gränsöverskridandet som forskningsinriktning. I pågående och nyligen avslutade avhandlingsprojekt har gränsöverskridandet tolkats i förhållande till exempelvis kvinnolitteraturhistoriska översiktsverk, svensk litteraturkritik, intermediala relationer mellan text och bild i romanen, den judisk-kristna syndafallsmyten i litteratur och poetik, minne och visualitet i prosan, och kroppslighetens betydelse i litteraturundervisningen. Här finns alltså relativt många och stora kontaktytor för en rad möjliga avhandlingsprojekt, samtidigt som det ger en gemensam inriktning vilket leder till att olika juniora och seniora forskningsprojekt blir relevanta för varandra genom återkommande frågeställningar, teoretiska grundtexter, etcetera.

För ett litet ämne på ett universitet utanför storstäderna finns naturligtvis en risk för en viss ”inavel” i antagningen av egna och redan formerade studenter till forskarutbildningen. Litteraturvetenskap vid Kau arbetar därför aktivt och strategiskt för att rekrytera forskarstuderande från ett bredare internationellt sammanhang. Den rådande trängda nationella och internationella situationen för humaniora i allmänhet och litteraturvetenskap i synnerhet har den positiva bieffekten att upptagningsområdet växer även för ett mindre lärosäte som Karlstads universitet. Vid den senaste utlysningen av doktorandtjänst inkom hela 21 ansökningar, och tre av fyra som kallades till intervju kom från Danmark. I rådande stund har en doktorand norsk och en dansk bakgrund; senast disputerade forskarstudenten är likaså dansk medborgare. Det borgar för en sund konkurrens vid tillsättningen och kvalitativa forskningsprojekt som redan från början präglas av influenser utanför det egna lärosätet. Dessutom kan produktiva utbyten ske med språkämnen, vad gäller exempelvis undervisning i nordisk skönlitteratur inom svenskämnet. Doktoranden assimileras inte enbart i en miljö utan blir själv en brygga mellan ämnen och lärosäten.

Risken för likriktning motverkas aktivt i än högre grad genom ett flertal upparbetade samarbeten såväl lokalt som nationellt och internationellt. Under 2017 har litteraturvetenskap också framgångsrikt bjudit in gästprofessorer vilka har vistats vid ämnet och berikat miljön genom att bland annat genom att ge respons på doktorandernas arbete (se detaljer nedan). På lokal nivå sker samarbetet framförallt i nära anslutning till forskarutbildningen i engelska liksom till KuFo. KuFo består i dagsläget av 23 seniora forskare inom ämnena litteraturvetenskap, engelska (litteraturvetenskap och lingvistik), kulturvetenskap och interkultur (tidigare även kulturgeografi, och från hösten 2018 även arbetsvetenskap), med disciplinär bakgrund också inom filmvetenskap, konstvetenskap, idéhistoria och koreanologi. KuFo bedriver även en aktiv verksamhet med workshops, seminarier, konferenser, inbjudna föreläsare och gästforskare – aktiviteter i vilka doktoranderna uppmanas delta. Ämnets doktorander har exempelvis deltagit vid de heldagsworkshops för work-in-progress som KuFo anordnar cirka tre gånger per termin. Ungefär en gång per år ordnar forskargruppen också seminarier specifikt riktade till juniora forskare för orientering exempelvis i hur man söker projektmedel. Även efter examen ges nydisputerade forskare möjlighet att ventilera projekt- och postdoc-ansökningar vid KuFos återkommande heldagsworkshops. Nydisputerade forskare inbjuds också som nya medlemmar i KuFo, och kan därmed tidigt i karriären erhålla forskningsmedel från gruppen.

Även doktorandseminariet har genomförts inom ramen för KuFo. Sedan 2018 drivs det nu istället av ISLI. Här lägger alla vid institutionen verksamma doktorander fram någon text per termin, samt opponerar på en annan doktorands text. Är texten på engelska hålls seminariet på engelska, är texten på svenska eller ett annat skandinaviskt språk hålls seminariet på svenska. I doktorandseminariet deltar alla vid institutionen verksamma handledare, liksom ofta många av de övriga lektorerna. Särskilda läsare utses vid varje tillfälle, inte sällan över ämnesgränserna för att på så sätt garantera input även utifrån den egna disciplinen. En doktorand utses som opponenter, och två seniora forskare utses vidare som särskilda läsare vilka förväntas ge feedback på den framlagda texten.

En annan viktig kontakt på lokal nivå är CSL, som utgör en del av den likaså starka forskargruppen ROSE (Research on Subject-specific Education). Då en av våra doktorander har halva sin finansiering från

litteraturvetenskap och halva från CSL bildas en naturlig knutpunkt mellan de två forskningsmiljöerna. Gemensamma forskningsseminarier hålls av KuFo och CSL, via vilka ämnets forskarstuderande får kontakt med större nätverk.

På nationell nivå utgörs det viktigaste sammanhanget av NRFL, som återkommande anordnar forskningskonferenser och doktorandworkshops och samarbetar kring forskarkursgivningen genom att årligen ge specialutformade litteraturhistoriska forskarutbildningskurser. Dessa tillfällen möjliggör en kontinuerlig kontakt med andra forskarstuderande inom ämnet över hela landet liksom att aktuella, uppdaterade och relevanta kurser på forskarutbildningsnivå tillhandahålls utöver det egna lärosätets kursutbud. 2016 hölls exempelvis den nationella ämneskonferensen i litteraturvetenskap vid Karlstads universitet med tema ”Litteraturvetenskapens gränsöverskridanden”, med en tillhörande heldags doktorandworkshop med deltagare från hela landet.

Dessa större sammanhang antyder redan hur den litteraturvetenskapliga forskarutbildningsmiljön vid Karlstads universitet också är internationell till sin natur. För det första kommer alltså doktoranderna inte sällan från en internationell bakgrund, med erfarenheter från utbildningssystem utanför Sveriges gränser. Ofta arbetar de med icke-svenska författarskap och publicerar sig på för sammanhanget relevant språk. Inom institutionen arbetar man vidare i närhet till språkämnen och interkultur och kommer genom forskargrupperna i kontakt med de internationella forskare som är verksamma i gruppen, som bjuds in som gästforskare, eller som deltar i gruppens verksamheter. Institutionen bidrar också till kostnader för deltagande i internationella konferenser, internationell publicering, etc. En viktig förbindelse sker också genom respektive handledares upparbetade nationella och internationella forskarnätverk. Som ett konkret exempel kan nämnas hur en doktorand publicerat en av sina artiklar (2017) för sin sammanläggningsavhandling i *Literature & Theology* (nivå 2 på norska listan), som är tätt förknippad med *International Society for Religion, Literature and Culture* (ISRLC), där en av hennes handledare är medlem. Andra upparbetade nätverk inom ämnet rör exempelvis *Nätverket för Nordisk arbetarlitteratur*, *Nordisk Avantgarde Nätverk*, *International Society for Intermedial Studies* (ISIS) och *European Network for Avant-Garde and Modernism Studies* (EAM).

Utformning, genomförande, resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att doktoranden, när examen utfärdas, kan visa bred kunskap och förståelse både inom forskarutbildningsämnet och för vetenskaplig metodik/konstnärliga forskningsmetoder inom forskarutbildningsämnet.

Vad innebär bred kunskap inom ramarna för den utbildning forskarutbildningsämnet befinner sig inom?

Avhandlingsarbetet syftar till att doktoranden ska utveckla djup och aktuell specialistkunskap, medan målet för doktorandutbildningens kurser är att generera ett brett kunnande och systematisk förståelse inom både litteraturvetenskap och forskningsområdet. Kurserna är uppdelade på 30hp obligatoriska kurser, som fördelar sig på 15hp ”Teori och metod” och 15hp ”Litteraturhistoria” (två kurser om 7,5hp), så att doktoranden ska få en bred och enhetlig grund att stå på. Teoridelen ges i samarbete med engelska på Kau, och metoddelen ges vanligtvis i samarbete med Umeå och Uppsala universitet, vilket resulterar i en bred och solid kunskapsbas. De frivilliga kurserna har till syfte att stödja doktoranderna att nå examensmålet, och diskuteras under ”Färdighet och förmåga”.

På doktorandseminariet lär sig doktoranderna att respondera och opponera på texter, vilket betyder att de erhåller en bred kunskap och förståelse för forskning inom litteraturvetenskap och dessutom lingvistik, eftersom seminariet samlar doktoranderna på litteraturvetenskap och engelska som är uppdelat i litteraturvetenskap och lingvistik. Detta medför inte bara att doktoranderna får en bred kunskap inom litteraturvetenskapens två olika discipliner, utan också den tvärvetenskapliga kompetens som lingvistik tillför. En sådan bred tvärvetenskaplighet får de också ta del av inom KuFo, som vi redan redogjort för, där doktoranderna är välkomna att delta också i den ordinarie seminarieverksamheten.

På litteraturvetenskap i Karlstad ingår doktoranderna i ämnet på lika villkor som övriga anställda, och utgör därför en naturlig del av forskningsmiljön. Vi har dessutom som princip att erbjuda doktoranderna undervisning inom ramen för sin institutionstjänstgöring, om de vill, så att de kan meritera sig inför avslutat studium, samtidigt som de kan använda sin kunskap på ett sätt som breddar deras erfarenhet och förståelse för ämnet. Vi försöker i första hand ge doktoranderna undervisning som passar deras forskning, men med ett litet ämne på ett litet universitet, så måste alla vara beredda att också ge översiktskurser. Därigenom får doktoranderna nytta av den kunskap och förståelse de har förvärvat i både teori & metod-kursen och i de två litteraturhistoriska kurserna, och kan omsätta kunskapen i praktik. Studenter ställer ofta frågor ur överraskande perspektiv, vilket gör att läraren måste se saker ur en annan synvinkel när hen ska besvara deras frågor, vilket i sin tur leder till att undervisningen fungerar som kreativ stimulans för avhandlingsarbetet.

Hur sker arbetet, genom hela utbildningen för att doktoranderna ska nå detta mål?

Doktoranderna får primärt bred kunskap genom de obligatoriska kurserna. Med få doktorander är det ett problem för högskolor och universitet att ge organiserad undervisning för de kurser som varje doktorand ska läsa under sin studietid. Litteraturvetenskap i Karlstad initierade därför tillsammans med Lund och Stockholm NRFL 2011, efter att nuvarande professorn i ämnet uppmärksammat de andra lärosätena på problemet med alltför få doktorander vid grundutbildningskonferensen i Lund 2010 (kraven på antal doktorander har sedan dess ändrats, men var vid denna tid formulerat som orimligt högt av HSV). NRFL ger sedan dess de historiska kurserna på nationell basis. Följande kurser i regi av NRFL har givits, och minst en av våra doktorander har deltagit vid varje tillfälle: Perspektiv på romantiken, Stockholm 2012; Perspektiv på tidigmodern europeisk litteratur, Linköping 2013; Perspektiv på antiken, Göteborg 2014; Europeisk 1700-talslitteratur, Lund 2015; Mellan romantik och modernt genombrott: Romanens tid, Södertörn 2016; Bok och mediehistoria, Uppsala 2017. Och framöver kommer 2018 års kurs i höst att tematisera medeltidens litteratur och 2019 års barocken.

Det innebär att doktorander från hela landet träffas och får undervisning på varje enskild kurs vid två större samlingar under kursens gång, ett inledande seminarium med föreläsning och en uppsamlade med föreläsningar och redovisningar, vilket har varit mycket lyckat. De får på sätt inte bara samlad undervisning i form av föreläsningar och seminarier av ledande experter på området både nationellt och internationellt, utan lär också känna andra doktorander i landet, vilket de har nytta av i framtiden. De får på detta vis även del av infallsvinklar och perspektiv på ämnet som inte är de gängse på heminstitutionen. På detta sätt har vi löst problemet med de obligatoriska kurserna (två historiska kurser om 7,5hp var), till både nytta och nöje för doktoranderna, samtidigt som doktoranderna i litteraturvetenskap efter fullgjorda kurser har byggt upp egna forskningsnätverk.

Doktoranderna får också bred kunskap genom sitt deltagande på doktorandseminarierna, där de diskuterar texter som fokuserar helt andra områden än de själva, samt på Kau också från andra forskningstraditioner: engelsk litteraturvetenskap och lingvistik. Deltagande på seminariet pågår som sagt under hela utbildningstiden, och därför bibringas doktoranden kontinuerligt bred kunskap och förståelse. På samma sätt fungerar de övriga seminarierna inom forskningsämnet och i KuFo, där doktoranderna kan delta och därmed diskutera texter både från kollegor på litteraturvetenskap och den tvärvetenskapliga miljön i KuFo, där särskilt de litteraturvetenskapliga miljöerna ger en bred och internationell kunskap. Där de historiska kurserna, samt teori & metod, tas vid bestämda tillfällen under utbildningen, så sker seminarieverksamheten kontinuerligt och är därför ett stöd under hela utbildningen för doktoranderna. Doktoranderna får ytterligare möjlighet att bredda sina kunskaper genom den undervisning och handledning vid ämnet som beskrivits ovan, som de sköter tillsammans med sina seniora kollegor under hela utbildningstiden.

Vilka peer-review-moment såsom handledningstillfällen, seminarier, workshops, konferenser etc. arrangeras som syftar till att doktoranderna ska nå examensmålet?

Varje doktorand tilldelas i vanliga fall två handledare från ämnet valda med utgångspunkt i deras forskningsinriktning, men i något fall har tre stycken varit aktuellt (Djamila Fatheddine fick t.ex. tre handledare på grund av sin litteraturdidaktiska inriktning, förutom huvudhandledare från ämnet också Christina Olin-Scheller och inledningsvis Michael Tengberg som litteraturdidaktiker) eller någon utanför ämnet (vår tidigare doktorand Maria Berglund som disputerade 2013 hade t.ex. en biträdande handledare från Genusvetenskap och Morten Feldtfos Thomsen som disputerade 2016 hade John Sundholm från filmvetenskap som biträdande handledare på grund av sitt fokus på Visuality Studies). De som arbetar på annat universitet (även utanför Sverige) handleder företrädesvis på distans, men medverkar på plats vid viktigare avhandlingsseminarier. Att doktoranden tilldelas rätt handledare är alltså något som är av stor vikt för litteraturvetenskap vid Kau, och skulle behov av byte föreligga på grund av t.ex. ändring av forskningsinriktning, så arbetar vi aktivt för att tillmöteskomma doktorandens behov (Djamila Fatheddine ändrade t.ex. inriktning, och Tengberg byttes ut mot professor Silwa Claesson vid Göteborgs universitet).

Handledningen av doktoranderna fungerar som en första instans av ”peer-reviewing”, då doktoranderna oftast levererar en text som handledningen utgår från. I början av doktorandperioden sker dock första handledningen som en introduktion till studiet, då också förväntningarna hos doktoranden och handledarna ventileras. De följande gångerna diskuteras doktorandens projektbeskrivning som bearbetas och utvecklas tills den läggs fram vid hans första seminarieframläggning. Därefter står primärt avhandlingsarbetet i fokus, förutom planering av kurser och annan verksamhet. Handledarna är därför doktorandernas första peer-reviewers, och som andra instans fungerar doktorandseminariet, där doktoranderna själva agerar opponenter.

För att säkerställa att doktoranderna når bred kunskap och förståelse är de obligatoriska kurserna upplagda i seminarieform, där studenterna presenterar (examinerande) uppgifter som de förberett. Majoriteten av de frivilliga kurserna examineras dessutom genom ett eller flera korta papers, där doktoranderna visar prov på kunskaper och analysförmåga, och dessutom är slutexamen oftast muntlig; medan andra (nationella) kurser också examineras med ett skriftligt slutprov. Kombinationen av muntliga och skriftliga examinationsformer under och i slutet av kurserna säkerställer den breda kunskap och förståelse som eftersträvas.

NRFL anordnar, som nämnt, förutom de litteraturhistoriska kurserna också en doktorand-workshop i samband med de årliga ämneskonferenserna, vilket ger våra doktorander möjlighet att delta i ett nationellt nätverk med doktorander och lärare i litteraturvetenskap, som i sin tur leder till att deras kunskap och förståelse ökar. Denna workshop innebär att de lägger fram mer eller mindre färdiga avhandlingstexter, som de sedan får feedback på

från doktorander och handledarkollegor från olika lärosäten – där det är viktigt att det inte är deras egna handledare –, och en doktorand respektive en senior forskare utses till primär läsare av en text. Responsen från doktoranderna har alltid varit positiv efteråt, inte minst då de både får delta i en workshop och på ämneskonferensen med eller utan paper. Ämneskonferensen är en årlig litteraturvetenskaplig konferens där både seniora forskare och doktorander deltar, vartannat år ägnad forskning och vartannat år grundutbildning, och det är i samband med forskningskonferensen som workshop anordnas. De år det är grundutbildningskonferens arrangeras workshop i samband med andra seminarier, konferenser eller gästföreläsningar på något universitet eller högskola (NRFL möts regelbundet första måndagen efter vårterminsslut, och då planeras de följande årens historiekurser och det bestäms vem som tar på sig att arrangera workshop de år det inte är forskningsämneskonferens). Doktoranderna har också oftast deltagit på och varit involverade i de konferenser som arrangerats vid Kau utöver det: *Gothic and Uncanny Explorations* (2014), *Litteraturvetenskapens gränsöverskridanden. Ämneskonferens i litteraturvetenskap* (2016), *Erotema: A Conference on Rhetoric and Literature* 2017; *Nationell ämneskonferens för grundutbildning i litteraturvetenskap* (2017); och den kommande konferensen om *Popular Music* i november 2017.

Förutom NRFLs uppskattade arrangemang av historiekurser och workshops, så arrangerar KuFo regelbundet forskningsseminarier där de i gruppen ingående forskarna lägger fram och diskuterar texter, och där doktoranderna kan delta på frivillig basis. Beroende på var de är i arbetsprocessen, så har många av doktoranderna deltagit flitigt och fyller därmed en viktig peer review funktion i en forskarmiljö. Alla doktorander på litteraturvetenskap och engelska har någon gång deltagit på de återkommande träffarna, och flera deltar regelbundet vid varje forskningsseminarium.

Vi säkerställer kvaliteten på de avhandlingar som släpps fram till disputation genom att ha ett halvtidsseminarium samt ett slutseminarium på hela avhandlingsmanuset där en extern läsare med minst doktorsexamen och relevant expertis fungerar som opponent. Vid detta seminarium har deltagande seniora forskare, lärare och doktorander från engelskan och KuFo möjlighet att framföra synpunkter på olika aspekter av avhandlingen. Avhandlingsarbetet kännetecknas av regelbunden handledning samt framlägg av textavsnitt på upp till 8000 ord per termin på doktorandseminarier. Efter slutseminariet reviderar doktoranden avhandlingsmanuset i samråd med handledarna.

Vilka andra aktiviteter, såsom föreläsningsserier, kurser etc. inom utbildningen, har till syfte att stödja doktoranderna att nå examensmålet?

Litteraturvetenskap har återkommande inbjudit gästföreläsare och inviterat gästforskare, ibland i samarbete med KuFo, vilket har medverkat till att doktoranderna erhåller ytterligare stöd. Ofta har de deltagande gästforskarna dessutom fungerat som rådgivare för en eller flera av doktoranderna, när deras forskningsområden har överlappat. Under 2016–2017 har litteraturvetenskap t.ex. framgångsrikt sökt RJ om en tysk Humboldtstipendiat med intermedial och kulturvetenskaplig inriktning, vilket blev beviljat i konkurrens med landets övriga ämnen och lärosäten: medievetaren professor Malte Hagener från Philipps-Universität Marburg september 2016–mars 2017, samt bjudit in den tyske lektorn Jeff Thoss från Freie Universität Berlin oktober 2017. Båda var stationerade på litteraturvetenskap. De har därmed vistats vid ämnet och berikat miljön genom att bland annat ge respons på doktorandernas arbete. PD Dr. Birgit Spengler Universität Göttingen gästföreläste i KuFo 2016 (nu professor vid Bergische Universität Wuppertal, och kommer att gästforska hos KuFo drygt en vecka i sep 2018). Utöver det var ph.d.-studerande Marieke Winkler från Universiteit Utrecht, Nederländerna, gästforskare hos litteraturvetenskap 2015, och utgjorde ett viktigt tillskott till doktorandmiljön. En sådan gästföreläsarverksamhet har långa rötter både i litteraturvetenskap och inom KuFo (runt 2010 startade KuFo med rötter i tre verksamma forskargrupper, och blev på så sätt en större och mer tvärvetenskaplig grupp), och värt att notera de senaste åren är t.ex. att professor Magnus Persson (Malmö) var, i samarbete mellan KuFo och CSL, gästprofessor med didaktisk inriktning 2015. CSL inviterade dessutom professor Lise Iversen Kulbrandstad från Høgskulen i Innlandet hösten 2017, då hon också promoverades som hedersdoktor, som gästprofessor, och hon var ett stort stöd för Djamila Fatheddine, då hon också är litteraturdidaktiker (förutom att vara lärare i nordiska språk och tyska). Hon är nu anställd som gästprofessor i den starka forskningsmiljön ROSE (Research on Subject-specific Education) vid Kau. Inom litteraturdidaktik initierade litteraturvetenskap dessutom nyligen ett gemensamt litteraturdidaktiskt seminarium där två norska litteraturdidaktiker, professor Atle Skaftun (Stavanger) och førsteamanuensis Per Arne Michelsen (Høgskulen på Vestlandet), talade om sin nyligen publicerade bok *Litteraturdidaktikk*. Under de senaste terminerna har

också bland andra Magnus Persson och professor Anders Öhman (Umeå) gästföreläst ur litteraturdidaktiska perspektiv.

De frivilliga kurserna om 30hp sätts ihop med syfte att fördjupa kunskapen i för avhandlingen påkrävda teoretiska eller litteraturhistoriska områden, och avsikten är att ett lämpligt urval av kurser ska hjälpa doktoranden att uppnå examensmålet: ”visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet”. Dessa kurser kan läggas upp som individuella läskurser om 7,5hp, om avhandlingsämnet är så avgränsat att en individuell specialiserad kurs behövs, men vi uppmuntrar våra doktorander att hellre delta i relevanta kurser på andra universitet i landet eller i Norden, så att de kan etablera forskningsnätverk, och får en aktiv undervisning och examination. Doktoranderna har också möjlighet att delta i de universitetsgemensamma kurserna i Vetenskapernas filosofi och historia (7,5hp, gavs fram till 2018), Informationssökning (3hp) och Att skriva vetenskapligt (3hp).

Hur uppnås progression under utbildningen och hur ser kopplingen ut mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examination?

Den regelbundna handledningen står som en garant för progression under utbildningen, eftersom handledare och doktorand förutom texter, kurser och annat, diskuterar progressionen i förhållande till de olika målen. Inom litteraturvetenskap är progression samtidigt högst individuell, vilket gör att handledningen måste läggas upp efter den specifika doktorandens behov och önsknings. Vissa doktorander vill först läsa in sig på ett område, medan andra söker sig mot teori och metod i en första sondering av fältet. Samtidigt är det doktorandseminarierna som kan ses som utbildningens motor, här framlägger doktoranden regelbundet (minst en gång per termin) sina texter, som oftast är avhandlingsskisser och kapitel. Genom dessa regelbundna verksamheter tränas doktoranden i att producera text med ett kortsiktigare mål i sikte, vilket är befrämjande för progressionen eftersom en monografi ofta kan upplevas som för stor och abstrakt. Detta kan också vara orsaken till den ökade populariteten med sammanläggningsavhandlingen, ett för litteraturvetenskap relativt nytt medium, som gjorde att professorn i ämnet kontaktat kollegorna i NRFL våren 2018 för att kunna utarbeta tydligare riktlinjer både för monografi och framför allt sammanläggningsavhandling. Det är i handledningen som progressionen diskuteras, för att se när doktoranden ska gå upp på halvvägs- respektive slutseminariet, där externa opponenter anlitas vars vetenskapliga kvalifikationer är lämpade för olika delar av avhandlingsprojektet. De två externa opponenter vid dessa seminarier väljs så att de kompletterar varandra forskningsmässigt, liksom fallet är med opponenter på disputationen så att så många aspekter av avhandlingen som möjligt ventileras vid de tre tillfällena.

Utformning, genomförande, resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att doktoranden, när examen utfärdas, kan visa förmåga att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade (konstnärliga) uppgifter inom givna tidsramar samt såväl i nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet kan presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt. Doktoranden ska också visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Hur sker arbetet, genom hela utbildningen för att doktoranderna ska nå detta mål?

Doktoranderna utvecklar sin förmåga att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar när de diskuterar och följer upp sina individuella studieplaner (ISP) med sina handledare en gång om året. Karlstads universitet har en väl fungerande hantering av individuella studieplaner där både formella kriterier i forskarutbildning och individuella delmål, kurser och arbetsuppgifter kan dokumenteras i detalj. Hanteringen av ISP:n årsvis vid handledningsträffar utgör ett viktigt tillfälle för doktorand och handledare att gemensamt skapa en överblick över hela forskarutbildningstiden där justeringar kan göras på ett överskådligt sätt. Inför dessa träffar förbereder doktoranden en tidplan utifrån sin ISP, vilken sedan diskuteras med handledarna. Att göra en rimlig uppskattning av tidsåtgång för olika deluppgifter i medvetenhet om att dessa kommer att följas upp både formellt och informellt är en viktig del av att säkerställa att doktoranden uppnår en förmåga att planera, strukturera och genomföra olika delmoment inom uppställda tidsramar.

Vilka peer-review-moment såsom handledningstillfällen, seminarier, workshops, konferenser etc. arrangeras som syftar till att doktoranderna ska nå examensmålet?

Handledning är annars det viktigaste momentet för att stärka doktorandens färdighet och förmåga, eftersom det är här den s.k. tysta kunskapen överbringas, då doktorandernas texter och försök diskuteras igenom och relateras till forskningsteori, -metod och -praxis, och inte minst handledarnas samlade forskningserfarenhet. Färdighet och förmåga handlar till stora delar om omdöme, kunskap och *know-how*, som bibringas från handledarna till doktoranden vid handledningstillfället. Det viktiga momentet här är ju att texter och försök föreligger i form av mer eller mindre *work-in-progress*, och därmed kontinuerligt evalueras och diskuteras, medan seminarieupplägg och konferensdeltagande i högre grad bygger på en färdig text. Dock fungerar dessa också som en del av inskolningen, eftersom doktoranden här övas i att avsluta mindre texter och föredrag, medan handledningsprocessen mer syftar till en kontinuerlig dialog med avhandlingen som slutmål.

De institutionsgemensamma doktorandseminarierna erbjuder en central komponent i att diskutera och presentera sin forskning i relation till närliggande vetenskapsfält genom sammansättningen av forskarstuderande från flera humanistiska ämnen. Varje termin genomför våra doktorander minst en egen presentation, där förmågan att förklara, försvara och utveckla sina idéer och tankar tränas i dialog med både andra doktorander, som agerat läsare och kommentatorer, och seniora forskare. På så sätt stöder de (också) andras lärande, vilket de dessutom gör genom sin undervisning. Kravet att vara läsare och diskutand varje termin tränar en färdighet som är högst relevant för en framtida forskarkarriär – nämligen att granska och på ett konstruktivt sätt föra en vetenskaplig dialog med andra forskare. I seminariemiljön får doktoranderna ytterligare en noggrann läsning av sina texter samt konstruktiv återkoppling med tvärvetenskapliga förtecken, och vår uppfattning är att texter som bearbetats i doktorandseminarierna skärskådas för oklarheter som kanske inte upptäcks i en renodlad ämnesmiljö. Vidare får doktoranden viktig erfarenhet av granskning av andras texter, vilket breddar deras teori- och metodkunskaper väsentligt utöver det egna avhandlingsarbetet. Vidare

utvecklar doktoranderna en förmåga i det gemensamma doktorandseminariet att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället. Här finns en blandad internationell bakgrund, med doktorander från Sverige, Danmark, Norge, Tyskland, UK, Kina och Sydafrika. Det innebär att de tränas i att diskutera vetenskapliga texter på både svenska/skandinaviska och engelska. Doktorandseminarierna innebär förstås också att doktoranderna får presentera sin forskning skriftligt samt diskutera den muntligt med företrädare från de olika forskningsfält som är representerade.

NRFL arrangerar, som tidigare nämnts, dessutom en doktorandworkshop om året, i samband med de årliga ämneskonferenserna, då doktorander från hela landet möts och diskuterar nyskrivna texter utifrån avhandlingsarbetet. Det medför att de övar sin färdighet och förmåga i att förhålla sig till ett brett utbud av avhandlingsämnen, eftersom landets doktorander skriver om de mest varierande teman och tidsepoker. De får därigenom också övning i att förhålla sig till olika forskningstraditioner, som präglas av de aktuella universitetens och högskolornas övergripande ramar. Dessa workshops utgör på så sätt en grundlig träning i att uppöva en bred förmåga att förhålla sig till olika traditioner och forskningsområden.

Doktoranderna uppmuntras också att delta i och presentera papers på nationella och internationella konferenser, symposier och workshops. Exempel på sådant konferensdeltagande är t.ex.: Morten på *Media Acts*, 10th Nordic Society for Intermedial Studies (NorSIS) international conference, NTNU, Trondheim 2011 och på *Nordlit* konferensen i Göteborg 2015; Djamila tillsammans med Christina Olin-Scheller på *Skriv! Les!*, NTNU Trondheim 2017, och tillsammans med Catarina Schmidt på *Litteraturdidaktik*, Jönköping university 2017. Detta innebär att doktorander ibland reser till andra universitet i Sverige eller utomlands på konferens, men eftersom forskarna inom litteraturvetenskap och i KuFo, är aktiva i olika nätverk och forskningsprojekt anordnar vi också internationella konferenser vid Karlstads universitet där doktorander lägger fram papers och/eller är *chairs* för workshopar eller paneler. Kari Løvaas lade t.ex. fram ett paper på *Gothic and Uncanny Explorations* 2014; flera av doktoranderna deltog som åhörare på *Erotema: A Conference on Rhetoric and Literature* 2017, båda arrangerade av litteraturvetare inom ramen för KuFo, och Morten Feldtfos Thomsen var chair på två sessioner under den litteraturvetenskapliga ämneskonferensen *Gränsöverskridanden* 2016 och chair på två sessioner på konferensen *Nordic Association for American Studies* (NAAS) 2013.

Utöver vetenskapliga konferenser, där våra forskarstuderande genom åren generellt sett varit produktiva, uppmuntrar vi dem till att presentera sin forskning i andra sammanhang där de kan få återkoppling av andra forskare, bygga egna nätverk och nå ut med sin forskning redan under tidiga skeden av forskarutbildningen. Kari Løvaas ingår t.ex. i *Fria seminariet i litterär kritik* och är med i ett Oslo-baserat nätverk med forskare från litteraturvetenskap, teologi och religionsvetenskap som studerar kallet som fenomen (en antologi är under utgivning: *Kallsvariasjoner* 2018); Morten Feldtfos Thomsen i *International Society for Intermedial Studies* (ISIS); och Alexander Kofod Jensen har deltagit extensivt i kursverksamheten vid den excellenta gruppen *Linnaeus University Centre for Intermedial and Multimodal Studies* (Linnéuniversitetet, Växjö). Djamila Fatheddine är med i nätverket *Svenska med didaktisk inriktning* (SMDI) och är ansluten till *Nationella Literacynätverket*.

Vad gäller vetenskaplig metodik, så har, som tidigare nämnts, Kau tillsammans med universiteten i Umeå och Uppsala gett en (för våra doktorander obligatorisk) metodkurs på 3hp som erbjudits var tredje termin, en kurs där doktoranden får pröva på olika litteraturvetenskapliga metoder samt får träning i att själv formulera sina metodval. Metodkursen tar upp metoder som är vanliga i litteraturstudier, hur man skiljer på teori och metod, relationen mellan metod och material, hur metod och argument hänger ihop samt hur man retoriskt kan formulera sina forskningsmetoder på ett elegant sätt. Doktoranderna får dessutom feedback av seniora forskare (som inte är deras handledare) på sina egna metodbeskrivningar i små grupper (*tutorials*). Metodkursen tar även upp olika aktuella internationella strömningar inom litteraturvetenskap i form av artiklar, föreläsningar och praktiska övningar: ht 2011 var en öppen metodkurs, medan fokus ht 2012 låg på New Historicism vs. New Formalism, vt 2014 på Material Culture och ht 2015 på Multimodality, Big Data och Thing Theory. Alla fyra gånger som metodkursen har genomförts har den utvärderats skriftligt av doktoranderna som har varit mycket positiva. Hittills har Morten Feldtfos Thomsen och vår doktorand Kari Løvaas examinerats på både teori- och metoddelen i nuvarande tappning (det fanns en annan kurs innan 2011, som de tidigare doktoranderna examinerades i), och varit mycket belåtna med kursens uppläggning.

Doktoranderna lär sig också praktiskt litteraturvetenskapligt hantverk genom sin undervisning och handledning, där de ingår i ett lärarlag som tillsammans planerar kursinnehåll, uppläggning av undervisning och uppsatshandledning, vilket ger dem övning i samarbete och kollektiv planering. I distansundervisning får de även träning av sådant som videoinspelningar av föreläsningar, driver seminarier via digitala plattformar, samt utformar skriftliga nätseminarier.

Vilka andra aktiviteter, såsom föreläsningsserier, kurser etc. inom utbildningen, har till syfte att stödja doktoranderna att nå examensmålet?

Grundläggande för doktorandens färdighet och förmåga är Teori & metodkursen, där ett brett spektrum av för litteraturvetenskapen relevanta teorier går igenom, från Aristoteles till Giorgio Agamben. Här lär sig doktoranden att diskutera och kritiskt granska teorier, samt att välja den eller de teori/er som är bäst ägnade för det egna avhandlingsarbetet. Metodkursen ger i än högre grad en nyttig färdighet för doktoranden, eftersom just val av metod ofta är ett svagt område inom litteraturvetenskapen, och därmed ges hen en bättre förmåga att diskutera och välja relevant metod för det egna arbetet, samt inte minst urskilja och namnge sin egen valda metod. Samtidigt ger kursen en överblick över de båda fälten inför det kommande yrkeslivet, liksom de två litteraturhistoriska kurserna som ges i regi av NRFL.

Hur uppnås progression under utbildningen och hur ser kopplingen ut mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examination?

Doktoranderna får handledning under avhandlingsarbetet genom hela forskarutbildningstiden, och de möter deadlines för skriftliga uppgifter i olika doktorandkurser och i samband med doktorandseminarierna som innebär att de har en deadline för framlägg av text per termin. Seminariemiljön är en av de komponenter i verksamheten som syftar till att erbjuda doktoranderna en större forskarutbildningsmiljö. Någon gång per termin föreslår en av doktoranderna en teoretisk text av relevans för avhandlingsarbetet, vilken blir föremål för seminariediskussion. Seminarierna omfattar dessutom diskussion av teori, studiedesign, datainsamling, forskningsetik, presentation, språk och begreppsapparat i en *peer review*-form där både breddning och fördjupning av doktorandens färdigheter och förmågor att presentera och kritiskt granska sker. Möjligheten att demonstrera exempelvis en konferenspresentation i doktorandseminariet, där doktorandens förmåga att presentera sin forskning inom en given tidsram utvecklas genom deltagarnas feedback, ger en viktig träning för en av de kvalificerade uppgifter som blir en del av den disputerade forskarens arbetsuppgifter. Deltagandet i seminariet är obligatoriskt och ger därmed 3hp.

Utformning, genomförande, resultat

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att doktoranden, när examen utfärdas, kan visa intellektuell självständighet, (konstnärlig integritet), och vetenskaplig redlighet/forskningsmässig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar. Doktoranden ska också ha nått fördjupad insikt om vetenskapens/konstens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Hur sker arbetet, genom hela utbildningen för att doktoranderna ska nå detta mål?

Doktorandernas intellektuella självständighet samt deras förmåga att visa vetenskaplig redlighet och förmåga att göra forskningsetiska bedömningar visas primärt genom avhandlingsarbetet. Detta föregås av en lång process där en mångfald faktorer samverkar till att säkerställa att doktoranderna utvecklar de kompetenser som är nödvändiga förutsättningar för de redan påtalade förmågorna. I huvudsak rör det sig om följande faktorer:

- Kurser.
- Seminariemedverkan, särskilt doktorandseminariet.
- Regelbunden handledning.
- Möjlighet att undervisa, eller på annat sätt bedriva yrkesrelaterad verksamhet i nära anslutning till doktorandutbildningen.

Intellektuell självständighet visas inte minst genom förmågan att inom ett välavgränsat område definiera en problemställning, samt utveckla en metod och begreppsapparat som gör det möjligt att ta sig an problemet på ett produktivt sätt. Här fyller kurserna i teori (12hp) och metod (3hp) med inriktning mot litteraturvetenskap som alla doktorander läser en viktig roll. Kurserna är utformade så att de ger en bred översyn av relevanta teoretiska och metodologiska perspektiv inom ämnet, och kan således sägas bibringa doktoranden nödvändiga baskunskaper då god utblick över fältet får sägas vara en förutsättning för att man ska kunna agera intellektuellt självständigt på avancerad nivå.

Trots sin överblickskaraktär är teorikursen inte en fråga om intellektuell korvstoppling, utan tydligt inriktad mot att doktoranderna ska få tillfälle att kritiskt granska de lästa texterna. De förväntas redogöra för sin förståelse av de texter de tar del av genom att ställa kritiska frågor till dem och diskutera dem under det möte som ägnas varje teoretisk riktning, samtidigt som de på basis av de texter de läser förväntas ställa kritiska frågor rörande sin egen praktik. Doktorandernas läsning följs upp av seminarier, där de får tillfälle att kritiskt diskutera de texter som lästs. Om antalet doktorander är för få för att ge regelrätta seminarier följs läsningen istället upp genom diskussionsträffar med handledare. Uppgiften inbegriper att redogöra för syftet med de texter de läser, att identifiera vilket problem texten söker lösa och hur, att adekvat redogöra för vilka begrepp och metoder skribenterna gör bruk av, samt hur, liksom slutligen att reflektera över såväl vari det produktiva med ett specifikt perspektiv ligger, som vari dess begränsningar består. På så vis övas doktoranderna i att inte bara referera och summera texter, utan att faktiskt reflektera över dem och situera dem i förhållande till sin egen forskning.

Den metodologiska delen av kursen utgörs av en nationell workshop om litteraturvetenskaplig metod, som nämnts, som sedan flera år tillbaka ges vid Uppsala universitet i samarbete med landets övriga lärosäten. Workshopen har varit mycket uppskattad och det är inte ovanligt att personer deltar i flera under sin utbildning, trots att högskolepoäng endast ges vid första kurstillfället. Vid workshopen får varje doktorand presentera den eller de metoder hen avser sig göra bruk av i avhandlingsarbetet, och får samtala om detta dels med andra doktorander, dels två disputerade respondenter som annars inte är knutna till doktoranden som handledare. På så sätt får doktoranden fler perspektiv på sitt arbete, och får möjlighet att kritiskt reflektera över sitt arbete oberoende av sina handledare.

Vilka peer-review-moment såsom handledningstillfällen, seminarier, workshops, konferenser etc. arrangeras som syftar till att doktoranderna ska nå examensmålet?

Genom hela sin utbildning för doktoranderna en dialog omkring sitt avhandlingsarbete med sina handledare. Handledarna har ett stort ansvar för att doktoranden skolas in i forskningssamhället, och inte minst ges en förståelse för akribi, etik och vikten av att placera sig i den pågående forskningsdiskussionen på ett sätt som avgränsar både den egna stämman och andras. Detta är inte desto mindre viktigt med tanke på den aktuella och ökande debatten om plagiering, jäv och fusk i forskningssamhället. Denna dialog är en viktig del av den process varigenom doktoranden vinner intellektuell självständighet och förmåga att visa vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och fungerar samtidigt som en första prövning av doktorandens arbete i detta avseende. Handledningen är, som tidigare nämnts, en av doktorandens viktigaste *peer-review*-moment, och det är där doktoranden först möter konstruktiv kritik. Handledaren fungerar på så sätt som en förebild för doktorandens utveckling av sin värderingsförmåga och sitt förhållningssätt, när handledningssituationen fungerar på avsett sätt, och är därmed en viktig källa till den tysta kunskap som förmedlas också inom teoretiska utbildningar.

Vad gäller seminarier intar doktorandseminariet en särställning vad gäller att utveckla doktorandernas självständighet och vetenskapliga redlighet. Vid detta seminarium presenterar varje doktorand en gång per termin en text hen skrivit (och ibland också en teoretisk eller metodologisk text hen valt att diskutera). Därtill agerar hen opponent på två andra texter som presenteras under terminens gång. Vid detta seminarium tränas doktoranderna alltså regelbundet i att såväl ge som ta kritik, och att göra så i en konstruktiv anda, samt att läsa andras texter med akribi och redlighet för ögonen. Viktigt att betona är att det alltid är doktorander som inleder granskningen av det manuskript som läggs fram. På så sätt garanteras att deras röster alltid blir hörda, och att diskussionen initieras av de frågeställningar de lyfter.

Vilka andra aktiviteter, såsom föreläsningsserier, kurser etc. inom utbildningen, har till syfte att stödja doktoranderna att nå examensmålet?

Också de frivilliga kurser som doktoranderna läser under sin studiegång är viktiga i detta avseende, totalt ska en doktorand i litteraturvetenskap läsa fyra sådana kurser om 7,5hp. Vi strävar efter att doktoranderna i så stor utsträckning som möjligt ska kunna ta del av kurser med flera deltagare, så att de får tillfälle att utveckla sin syn på de texter de läser inom kursen i dialog med andra. I detta avseende har vi i stort varit framgångsrika: doktorander vid Kau har tagit kurser vid Lund, Stockholm, Linköping, Linnéuniversitetet etc. Exempel: "Forskningsintervjuer" (GU) 7,5hp; "Fenomenologi" (GU) 7,5hp; "Intermedialitet och multimodalitet: Teoretiska koncept och analytiska perspektiv" (Lnu) 7,5hp; "Visuella källor" (SU) 7,5hp; "Litteraturdidaktik i Sverige" (LTH/GU) 7,5hp; "Att skriva och bearbeta vetenskapliga texter" (GU) 7,5hp. Därtill erbjuder Kau doktorandkurser som också kan tas av doktorander från andra lärosäten från och med våren 2018. Slutligen bör i sammanhanget sägas att doktoranderna också har ett visst utrymme att – i samråd med handledare – själva utforma läskurser med särskild inriktning mot det egna avhandlingsarbetet, vilket har varit av stort värde vad det gäller att fokusera teori eller ett studiefält som specifikt ska användas i den egna avhandlingen. Det ger också träning i att självständigt finna litterära teorier och metoder av relevans för avhandlingsarbetet. Som delar i en kollegial miljö, i lärarlag och vid det månatliga ämneskollegiet tränas också doktoranden i att ta självständig ställning i olika frågor som rör ämnet och dess förmedling. Som doktorandrepresentanter i olika styrelser och nämnder får de dessutom träning i att reflektera, diskutera och göra sina röster hörda.

Hur uppnås progression under utbildningen och hur ser kopplingen ut mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examination?

En viktig del i progressionen för den enskilde doktoranden är de institutionsgemensamma doktorandseminarierna. Seminariemiljön är en av de komponenter i verksamheten som syftar till att erbjuda doktoranderna en större forskarutbildningsmiljö, och där nyskrivna texter kan prövas inom ramen för den överenskomna progressionen. De 30hp frivilliga kurser som doktoranden läser, fungerar också som ett led i progressionen, eftersom de oftast tas i samband med de behov som avhandlingsarbetet ställer, och därmed får doktoranden på en avgränsad tid litteraturteoretisk och -historisk *input* som ekonomiserar avhandlingsarbetet och samtidigt breddar basen för detta. Kurserna kan, som nämnt, antingen tas på andra lärosäten eller sätts de ihop som en fokuserad läskurs där resultatet sedan kan användas i själva avhandlingen, antingen som en teordiskussion eller som den teoretiska bas som hela avhandlingen vilar på. Möjligheten att ta dessa kurser vid rätt tillfälle i arbetsprocessen sporrar därför progressionen och ökar doktorandens målinriktning.

Utformning, genomförande, resultat

Jämställdhet

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Karlstads universitet bedriver för närvarande (2017–2019) ett intensivt arbete för att jämställdhetsintegrera all verksamhet, på alla nivåer. Fyra huvudområden för arbetet har identifierats: utbildningens villkor, forskningens villkor, ledarskap och stödprocesser samt reglering och övergripande styrning.

Från januari 2017 hanteras frågor om lika villkor och jämställdhet vid universitetet av Arbetsmiljökommittén, som i och med det håller samman frågor relaterade till arbetsmiljölagstiftningen, diskrimineringslagen, statens gemensamma värdegrund och uppdraget att jämställdhetsintegrera verksamheten. I arbetsmiljökommittén ingår en doktorandrepresentant. Universitetet följer lagar och förordningar vad gäller jämställdhetsplaner/lika villkorsplaner för anställda och studenter, kontinuerliga lönekartläggningar, åtgärdsplan vid diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling, tillgänglighetsplaner m.m.

Jämställdhetsperspektivet belyses på ett självklart sätt i samband med rekryteringar, vid tillsättningar av ledningsgrupper, styrgrupper och rådgivande organ. Under senare år har satsningar gjorts för att främja kvinnliga forskares möjlighet till meritering och befordran till professor.

Inom humaniora uppstår inte sällan kvinnoöverskott. Uppnående av genusmässig balans är en av variablerna vid varje tjänstetillsättning. Under senare år har ämnet litteraturvetenskap vid Karlstads universitet haft en mycket stor övervikt för kvinnor, men läget är nu något bättre: av ämnets tillsvidareanställda är nu 3 män och 6 kvinnor. Till ämnet är också knutna en professor emeritus (man) samt två manliga vikarier.

Det är stor övervikt av kvinnor på grundnivån, men bland sökande till doktorandtjänster är balansen något bättre. Vi börjar dock mer och mer se tendenser till att kvinnors prestationer har högre kvalitet än mäns. Detta är ju något som kan iaktas i hela samhället idag. Här kan vi knappast frångå principen att den mest kvalificerade sökanden skall erbjudas en tjänst, oavsett kön.

Av de 10 doktorander ämnet haft sedan starten har sju varit kvinnor (varav hittills fyra disputerat) och tre män (varav två disputerat). Jämställdhetsaspekten och en strävan efter könsbalans är några av variablerna vid tillsättning av nya doktorander. Då dock kvaliteten på master/magister- och kandidatuppsatser, samt på avhandlingsplanen måste väga tyngre har ej alltid en tjänst kunnat tillsättas med en kandidat av underrepresenterat kön.

Strävan är att genusbalans skall råda bland handledarna. För närvarande har samtliga tre doktorander en manlig huvudhandledare, ämnets professor, men två av dem har en kvinnlig biträdande handledare och den tredje har två kvinnliga bihandledare. En tidigare doktorand (kvinna) tilldelades två manliga handledare men blev då tillfrågad om sin syn på detta. Hon fann det viktigare att handledarna hade god kännedom inom området för avhandlingen än vilket kön dessa hade. Hon fick dock en kvinnlig mentor som stöd vid undervisning på ämnets grundkurser. En tidigare doktorand, som hade genusinriktning på sitt avhandlingsprojekt, valde att byta från en manlig till en kvinnlig huvudhandledare, detta dock främst på grund av den senares kompetens inom det genusvetenskapliga området.

En tendens inom universitetsvärlden är att övervikten för män är betydligt större bland professorer och docenter än bland lektorer och adjunkter. En av anledningarna till detta är att kvinnor dröjer med att begära befordran. Av denna anledning inledde ämnets nuvarande professor strax efter att han tillträtt sin tjänst ett mentorsprogram, för att uppmuntra och hjälpa kvinnliga lektorer att bli docenter. Detta har hittills resulterat i

att två kvinnor befordrats till docenter och en tredje kommer i höst att sända in sin ansökan om befordran. En kvinna kommer i höst att ansöka om professorsbefordran.

Genusperspektivet finns inskrivet i studieplanen för forskarutbildningen och genusaspekten beaktas alltid vid sammansättningen av kurslitteraturlistor. Det samhälleliga perspektiv som är en sida av den litteraturvetenskapliga och litteraturhistoriska kompetens doktoranden väntas uppnå innefattar också ett genusperspektiv. En viss övervikt för manliga författare kan dock svårligen undvikas när ämnet är äldre litteratur.

Helt klart behöver genusmedvetenheten öka i alla sammanhang. I ett samhälle där det manliga fortfarande på många sätt är norm uppstår lätt en blindhet för kvinnors förmågor och kompetenser. Bästa sättet att råda bot på denna blindhet är att öka genusmedvetandet. För detta arbetar universitetets arbetsmiljökommitté, institutionens jämställdhetsråd – där litteraturvetenskap har en representant – samt ämnets kursansvariga.

Utformning, genomförande, resultat

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrunder:

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att doktoranden genomför utbildningen inom planerad studietid.

Den individuella studieplanen (ISP) och dess uppföljning intar en central plats i planering och uppföljning av doktorandens arbete, så att progression uppnås och mål i utbildningen nås inom stipulerad tid. ISP fastställs centralt årligen för varje doktorand, och inför fastställandet uppdateras och revideras den noggrant och gemensamt av handledare och doktorand. Sedan 2014 har Karlstads universitet en ny mall för ISP (se bilagor ISP för doktorander) som är mer omfattande än de tidigare versionerna, och innehåller fler möjligheter att beskriva individuella delmål och aktiviteter. Dessutom dokumenteras nyttjad handledningstid i antal klocktimmar, vilket också specificeras i form av tid för faktiska möten samt en beskrivning av arbetsfördelningen mellan handledarna. Eventuella avvikelser dokumenteras och dokumentet undertecknas av huvudhandledare och doktoranden själv. Det är hen som också har ansvar för att skicka in den fastställda planen. Att specificerade delmål följs upp årsvis underlättar för både handledare och doktorander att kunna planera och strukturera avhandlingsarbetet i syfte att hålla den överenskomna planen. Utöver arbetet med ISP, där revision sker ett år efter senaste revisionstillfälle för varje doktorand, är planering av deluppgifter ett återkommande inslag på handledningsträffarna. Konferensbidrag, artikelmanus eller avhandlingskapitel planeras i samråd med handledarna i möten.

På ämnesnivå försöker vi på olika sätt strategiskt arbeta för att doktoranderna genomför utbildningen på planerad tid med de verktyg vi har att tillgå. Till exempel är principen för institutionstjänstgöring att denna planeras så att det gynnar doktoranden på bästa sätt, genom att undervisningen sker i samma moment på kurserna flera gånger och genom att undvika kursansvar och andra administrativt betungande uppgifter. Vi planerar också fördelningen mellan forskning och institutionstjänstgöringen enligt önskemål från doktoranden i den mån det är möjligt. Vissa individer föredrar exempelvis att kontinuerligt ha 20 % under de fem åren, medan andra vill koncentrera forskningen mot slutet och därför ökar på institutionstjänstgöringen under vissa terminer, och vissa väljer bort delar av institutionstjänstgöringen helt.

Vi informerar även om sådana enkla men kanske inte alltid självklara saker som vikten av att faktiskt sjukskriva sig eller ta ut VAB vid sjukdom eftersom dessa dagar läggs till vid slutet av utbildningen. Särskilt för småbarnsföräldrar kan försummelse i denna fråga annars innebära månader av tid som försvinner.

Vi bedömer att genomströmningen har varit god: sedan starten 1999 har sex doktorander disputerat i litteraturvetenskap vid Kau. Av dessa genomförde alla utom en sina studier på utsatt tid. En doktorand som påbörjade 1999 avbröt sina studier av personliga skäl.

Gällande genomströmning pågår dessutom ett kvalitetsarbete på fakultetsnivå. Fakultetsnämnden arbetar för närvarande med att ta fram riktlinjer för studietid i utbildning på forskarnivå. Syftet med riktlinjerna är att uppnå en rättssäker och rättvis behandling av doktoranderna i frågor om utbildningstid och en god genomströmning i utbildningen. Förslaget innebär att om det uppmärksammas att en doktorand inte kommer bli klar med sina forskarstudier vid utbildningstidens slut så kallar fakultetskansliet till möte med berörda för att kartlägga bakgrund till förseningen samt genomförbarhet av projektet den återstående tiden. Handledare ska efter mötet inkomma med handlingsplan med beskrivning av projektplaneringen den återstående tiden.

Ett viktigt forum för kvalitetsarbete och uppföljning på ämnet är handledarkollegiet. Handledarkollegiet har regelbundna möten där doktorandernas progression och olika frågor gällande forskarutbildningen följs upp och diskuteras. Vidare säkerställer doktorandseminariet att doktoranderna får initierad respons på

avhandlingsarbetet från andra forskare än sina handledare. Vi har tagit ett principbeslut att alla aktiva handledare ska prioritera att delta i doktorandseminarierna så långt det är möjligt, vilket har lett till en positiv utveckling med ökad närvaro. Doktorandseminariet har utvärderats muntligt med jämna mellanrum, och anpassats efter den aktuella situationen samt doktorandernas önskemål. Efter utvärdering 2015 genomfördes till exempel ett förtydligande av rutiner för planering och genomförande av seminariet, och under vt 2018 har en omorganisation genomförts i samråd mellan doktorander och handledarkollegium. Det aktuella upplägget finns beskrivet under rubriken "Forskarutbildningsmiljö".

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap lyfter i dokumentet "Forskarstuderandeundersökningar" (Dnr 2017/467) fram tre former av kvalitetsgranskning: kursvärderingar, forskarstuderandeuppföljning under studiernas gång, samt alumnundersökning, varav den första ligger på ämnet och de övriga på fakulteten. Till hjälp för kvalitetsarbetet finns även policydokument på fakultetsnivå, "Kvalitetsarbete i utbildning på grund- avancerad- och forskarnivå vid fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap vid Karlstads universitet" (Dnr HS2017/468), samt "Kontinuerlig uppföljning – forskarnivå HS" (Dnr HS 2017/467).

Kursutvärdering på ämnets egna kurser sker vanligtvis muntligt efter kursens slut. Teori- och metodkursen har utvärderats skriftligt och anonymt, vilket har varit möjligt då den har haft fler deltagare.

Ett konkret exempel på hur utvärdering av kursverksamhet har omsatts i praktiken är att klagomål för några år sedan framfördes av våra doktorander på att en universitetsgemensam doktorandkurs var obligatorisk ("Vetenskapernas filosofi och historia"). I stället för denna kurs, som upplevdes som alltför grundläggande, önskades kurser på en högre teoretisk nivå inom det egna ämnet. Således ändrades kursplanen så att de universitetsgemensamma kurserna blev valbara i stället.

På en mer övergripande nivå skapades 2014 ett måluppfyllelsedokument för forskarutbildningen i litteraturvetenskap med sex punkter, som kan sammanfattas enligt följande:

- Teori- och metodkurs ges i samarbete med engelska och metoddelen i samarbete med Umeå.
- NRFL ger litteraturhistorisk kurs årligen samt fungerar som nätverk.
- Doktoranderna uppmanas till konferensdeltagande.
- KuFo erbjuder en större miljö för doktorandstudierna.
- Doktorandseminariet arrangeras i samarbete med KuFo.
- Professorer träffas en gång i månaden för att diskutera frågor som rör forskarutbildningen.

Dessa mål har fungerat kvalitetssäkrande under den aktuella perioden. Vad gäller sista punkten har dessa träffar ersatts av handledarkollegiet.

Forskarstuderandeuppföljning under studiernas gång gjordes senast av doktorandsektionen. Det är fakultetens målsättning att göra en utvärdering av detta slag vart tredje år. 2016 genomfördes således en enkät om förhållandena för universitetets doktorander med avsikt att förbättra forskarutbildningens kvalitet. I denna undersöktes hur doktorander upplever utbildningens upplägg, handledning, institutionstjänstgöring, karriärplanering och arbetsmiljö. Sammanfattningsvis mynnade undersökningen ut i fyra rekommendationer, varav en specifikt gällde industridoktorander och därför inte tas upp här. Doktorandsektionen rekommenderar för det första att handledare uppmanas att ta mentorsrollen på stort allvar, och att de bör vara aktivt delaktiga i doktorandernas planering av den framtida karriären. För det andra betonar man vikten av att ha möjlighet att undervisa (och även ha andra åtaganden) inom ramen för institutionstjänstgöring. Slutligen uppmanar man universitetet att se över kursutbudet, då många doktorander upplever att det inte är tillräckligt brett och att de därför måste söka sig till andra lärosäten för att finna relevanta kurser till sin utbildning. I relation till detta kan vi på ämnet litteraturvetenskap framförallt framhålla att vi tillgodoser studenternas önskemål gällande institutionstjänstgöringen, och att vi sedan starten har arbetat mycket aktivt för att få in doktoranderna i undervisningen. Detta har gjorts framförallt med deras framtida karriär i åtanke, då universitetslärare är ett troligt framtida yrke för en litteraturvetare. Vad gäller kursutbudet har vi under den senaste tiden verkat för en breddning, genom att vi har arbetat om ett antal kurser på avancerad nivå till doktorandkurser.

Alumnundersökningen ger, slutligen, yrkesverksamma disputerade en möjlighet att dela med sig av viktiga synpunkter på forskarutbildningen. Dessa genomförs vart tredje år, och ger tillsammans med övriga kvalitetsgranskningar en god grund för utvecklingsarbete.

Medarbetarsamtal och LMU genomförs på institutionsnivå av prefekt och dessa inkluderar även doktoranderna.

Doktorandperspektiv

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrunder:

Doktoranden ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Utbildningen säkerställer en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö för doktoranden.

Doktorandsektionen inom studentkåren utser genom val bland de forskarstuderande representanter till de olika beredande och beslutande organen, inklusive fakultetsnämnderna samt universitetets styrelse.

Litteraturvetenskaps doktorander har genom åren varit välrepresenterade i alla organ, och har därmed direkt möjlighet att påverka sin situation.

Som del av en större institution har forskarstuderande också tillgång till ekonomiska bidrag från institutionen till exempelvis konferensresor, bokinköp, språkgranskning, etc. Ett tryckbidrag ges också som täcker kostnaden för utgivning av avhandlingen på universitetets eget förlag; för utgivning på externt förlag måste också externa medel sökas.

Kursutbudet ses kontinuerligt över tillsammans med doktoranderna för att säkerställa att det håller hög kvalitet och svarar mot den allmänna och de individuella studieplanerna. Denna översyn tar sig främst uttryck i att kurslitteratur successivt byts ut, men involverar också en kontinuerlig revidering av lektionsupplägg och liknande aspekter. Samtalet kring vilka kurser som bör ges och hur förs inte bara lokalt vid Kau, utan också i viss mån nationellt tillsammans med NRFL, särskilt vid de doktorandworkshopar som arrangeras ges möjlighet för doktoranderna att komma med inspel.

Vi ger doktoranderna rikliga möjligheter att påverka studiets förlopp och innehåll. De väljer doktorandkurser i samråd med handledarna, men beslutet är *till syvende og sidst* doktorandens, eftersom kurserna ska vara relevanta både för forskarutbildningen och forskningsprojektet. Det är därför en stor fördel att utbildningen är knuten till det nationella doktorandnätverket och NRFL, som ger historiekurserna och arrangerar workshops. Det är också möjligt att med hjälp från handledarna utforma individuella läskurser. Ett exempel på doktorandmedverkan, är att de vid en genomgång under vårterminen 2015 av Studieplan för utbildning på forskarnivå i Litteraturvetenskap (2011-06-11) upptäckte och påpekade att de obligatoriska kurserna inte längre explicit tränar dem i att utveckla förmåga att muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med samhället i övrigt. Tidigare var det obligatoriskt att våra doktorander skulle ta en universitetsgemensam kurs med fokus på att kommunicera vetenskap. (Doktoranderna kan fortfarande ta denna kurs men den kan inte räknas med i kurspoängen för doktorsexamen i litteraturvetenskap.) Revideringen av studieplanen 2011 innebar en välkommen förstärkning av ämnes- och avhandlingsrelaterade kurspoäng och det fanns ingen önskan hos oss att återinföra ett obligatorium för en universitetsgemensam kurs. I stället arbetade vi inom KuFo tillsammans med doktoranderna fram en ny kursplan för en obligatorisk kurs som innebär att doktorander som antas fr.o.m. ht 2015 kommer att få 3hp dels för sin medverkan i doktorandseminarierna som opponenter – en roll i vilken de visar förmåga att stödja andras lärande och förmåga att analysera vetenskapens möjligheter och begränsningar – samt dels för att göra en seminariepresentation under sina sista år under forskarutbildningen som visar förmåga att sätta in sin egen forskning i ett samhällsperspektiv. Doktoranderna lägger ner mycket tid på att fungera som opponenter på varandras texter vilket innebär att det är rimligt att de får några poäng för detta viktiga och utvecklande arbete, något som tillfredsställdes genom denna process.

Vår disputerade doktorand Morten skriver t.ex. följande om doktorandstudiet: ”Arbejds miljøet har under hele forløbet været støttende både i praksis og på et mere personligt plan, og der har både formelt og uformelt altid været hjælp at hente angående de forskellige problemstillinger som er dukket op angående enten forskning eller undervisning. Angående det fysiske arbejdsmiljø har det været glimrende, og der har løbende været mulighed for at fortage ændringer i det omfang det har været nødvendig. Det har også været en stor hjælp at uddannelsesforløbet har været integreret i KuFo forskergruppen, hvilket har betydet at der har været en stor

mangfoldighed af intellektuelle perspektiver som har kunnet udnyttes". Dette er noget som opprepar av många av de andra doktoranderna, dels värdet av att kunna agera *chair* och delta på olika konferenser som anordnas på Kau, dels vikten av att få tillhöra vår starka forskarmiljö KuFo och i förekommande fall den didaktiska miljön vid CSL. Genom att alla doktorander erbjuds möjlighet att undervisa under doktorandtiden säkerställs en nödvändig meritering inför framtida lektoratsansökningar.

Doktoranderna förbereds under utbildningen inför ett arbetsliv inom akademien i Sverige och utomlands bland annat genom att ta de obligatoriska kurserna som ingår i forskarutbildningen, genom att aktivt delta i doktorandseminarierna både som skribenter och opponenter och när handledare och doktorand årligen går igenom och diskuterar ISP. De har också möjlighet att undervisa upp till 20% parallellt med forskarutbildningen. Genom (frivilligt) deltagande i forskarseminarier i KuFos regi får doktoranderna inblick i seniora forskares arbete med ansökningar, artiklar, böcker och konferenspapers. Nämnas bör att våra doktorander ofta bidrar med värdefulla kommentarer och frågor vid dessa seminarier. KuFo ordnar dessutom varje läsår ett speciellt seminarium där antingen seniora forskare berättar om olika aspekter i stipendiesökande, jobbsökande eller andra meriteringsfrågor, eller inbjudna föreläsare från t.ex. GiO eller externt fokuserar olika frågor som rör livet efter disputationen. Under 2016 började vi att följa upp KuFos seminariebehandling av VR-ansökningar med ett doktorandseminarium med fokus på postdok-ansökningar. Vi uppmanar även våra doktorander att delta med papers i internationella konferenser, att om möjligt tillbringa ett av doktorandåren utomlands och att söka medel för att tillbringa några veckor vid utländska institutioner. Vid KuFos seminarier behandlas också alltid seniora forskares ansökningar (detta är ett krav från universitetet), vilket ger doktoranderna en god inblick i vad som krävs för att kunna erhålla finansiering för sin fortsatta forskningskarriär.

I starten är doktoranderna behjälpta med t.ex. informationssökningskurs, och får möjlighet att direkt ta den omfattande teori- och metodkursen, som ju också lägger grunden för deras avhandlingsarbete. Det som tidigare har varit något betungande är opponering vid doktorandseminariet, som tar många timmar i anspråk och som tidigare inte gav poäng men som, efter påpekande från doktoranderna, nu gjorts poänggivande för att kompensera det arbete som läggs ned. Den täta handledningen, som bestäms utifrån behov eller från en fastlagd plan utifrån den enskilda doktorandens behov, är något vi lägger vikt vid på Kau. Kari skriver bl.a. om handledarnas roll: "Ellers har jeg fått konstruktiv støtte for mitt ønske om å bytte avhandlingsformat fra monografi til artikkelavhandling, selv om dette fortsatt er uortodokst innenfor litteraturvitenskap". Kari m.fl. framhåller också den goda miljön och den tillhörighet de känner med ämnet och andra doktorander: "Deltakelse på møter i kollegiet har gjort det mulig å bli kjent med organisasjon og arbeidsrutiner. Jeg har hatt innflytelse over utformingen av innholdet i min egen arbeidsplikt, der jeg i undervisning og veiledning både har anvendt og blitt utfordret til å utvide mitt faglige kompetansefelt. I jevnlige møter med veiledere har jeg kunnet ventilere både faglige og praktiske spørsmål. Felleslunsjer og middager med kollegiet har også gitt en følelse av tilhørighet. Doktorandene på engelsk og litteratur har dessuten på eget initiativ hatt uformelle doktorandfrokoster, der vi har kunnet dele bekymringer og erfaringer". Värdet av den goda arbetsmiljön och forskargemenskapen är något som andra doktorander också återkommer till, så som vikten av kontorsplats, dator, bibliotek, IT-stöd etc., vilket de erhåller direkt när de börjar sin forskarutbildning. Djamilia skriver t.ex.: "Som doktorand på distans har jag upplevt att jag under mina forskarutbildningsstudier haft tillgång till en god arbetsmiljö de gånger jag åkt upp till universitetet. I egenskap av litteraturdidaktiker har det varit värdefullt att få möjlighet att delta i olika forskarmiljöers seminarieverksamhet (KuFo & CSL.) Detta har berikat mitt arbete med avhandlingsprojektet då jag fått ta del av olika perspektiv och nya infallsvinklar".

Arbetsliv och samverkan

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar doktorandens beredskap att möta förändringar i arbetslivet, både inom och utanför akademien.

Karlstads universitet har sedan lång tid tillbaka strategiskt verkat för samverkan med det omgivande samhället och det finns en positiv inställning till att doktorander presenterar och diskuterar sin forskning i samhälleliga sammanhang och egna initiativ, såväl som inbjudningar utifrån. Det är med andra ord en universitetsmiljö som stöder samhällsengagemang hos forskare, lärare, och forskarstuderande och där exempelvis uppdragsutbildningen är en välutvecklad verksamhet. Vi kan dock konstatera att möjligheterna till att diskutera sin forskning utanför universitetet i hög grad är kopplade till doktorandens val av avhandlingsprojekt. Av förklarliga skäl har de doktorander vars projekt har en mer tillämpad inriktning fler möjliga tillfällen till att delta i samverkansaktiviteter. Dessa doktorander har ofta redan etablerat kontakter med externa verksamheter för sin datainsamling (exempelvis skolforskning) och återkopplar sina resultat till de berörda verksamheterna.

Humanistiska projekt med stor samhälllig aktualitet väcker intresse hos externa aktörer vilket också i högre grad möjliggör träning i dessa färdigheter. Även på ämnet finns en positiv syn på att vår forskning skall synliggöras för mottagare utanför universiteten, och där doktoranders självständiga initiativ till att skriva eller presentera populärvetenskapligt uppmuntras av handledarna. Flera av ämnets handledare och forskare med handledarkompetens är själva aktiva i samverkanssammanhang, både genom tillämpade eller interaktiva projekt och genom aktivt deltagande i samhällsdebatt, i fortbildning för praktiker och genom populärvetenskapliga föreläsningssupplett. Per Bäckström, Helene Blomqvist och Anna Forssberg medverkade t.ex. i radio angående krisen i Svenska Akademien, i samband med de båda forskaruppropen i april 2018, där Bäckström var en av de fyra som författade det första uppropet. Helene och Anna har medverkat vid bokmässan i Göteborg, och Helene föreläst på Växjö stadsbibliotek i samarbete med Pär Lagerkvist samfundet. Karin Aspenberg medverkar i Grönköpings veckoblad och deltog på lokalnivå i *Forskar Grand Prix*, Sveriges största tävling i presentationsteknik för verkamma forskare, och vann tredje pris. Anna Forssberg har deltagit i Radio P4 Värmland, i föreläsningar och panelsamtal i samband med olika aktiviteter i Värmland och landet för övrigt, Kulturveckan i Sunne och sitter i juryn fört Selma Lagerlöf-priset sedan 2016/2017. Erik van Ooijen kommunicerar sin forskning via Twitter (ca 500 följare) och driver bloggen *Avgrundsstudier*. Han skriver dessutom skönlitterär kritik online och kommunicerar om sina böcker i riksradio, lokalradio och morgontidningarna, samt skriver populäressäistik i kulturtidskrifter (*Ny tid*, *Floret*, *Aiolo*). Doktoranderna har således förebilder i miljön som visar på relevansen av att ta sin forskning utanför universitetens väggar.

Humanioras generiska kompetenser är i många avseenden undervärderade på en bredare arbetsmarknad i Sverige. Som framgår av bland annat tankesmedjan Humtanks rapport *På jakt efter framtidens kompetenser. Om humanioras potential på arbetsmarknaden* börjar dock en omvärdering anas även inom svensk näring. Framförallt gäller det att skifta fokus från de specifika yrkesbeteckningar som finns förknippade med vissa utbildningar till de kompetenser som olika utbildningar uppbygger. Det är dock en förändring som måste behandlas på en övergripande systemisk nivå snarare än inom de enskilda humanistiska ämnena, där ju dessa förmågor redan skattas högt och traderas vidare.

Den tydligast identifierbara arbetsmarknaden för en disputerad litteraturvetare är inom högskolan, som lektor eller postdoktoral forskare. De viktigaste åtgärderna för att skapa anställningsbarhet i det avseendet är att garantera att avhandlingen håller en hög vetenskaplig kvalitet, att doktoranden har möjlighet att meritera sig pedagogiskt genom egen undervisning och högskolepedagogisk utbildning, samt att det finns en aktiv forskningsmiljö där doktoranden har möjlighet att ventilera projektansökningar, forskningsplaner, etc., samt på andra sätt få karriärstöd av erfarna forskare. Som framgått arbetar ämnet aktivt för att vidta dessa åtgärder.

Vad gäller processer för kvalitetssäkring i samband med avhandlingsskrivandet har dessa presenterats på annat håll. För att meritera sig pedagogiskt, och för att själv börja bygga upp sin egen undervisningserfarenhet, ges doktoranderna möjlighet att delta i undervisningsarbetet så snart de själva vill. Undervisning sker huvudsakligen på grundnivå och i samarbete med ämnets seniora personal, som därmed kan stödja och lotsa in doktoranden i rollen som universitetslärare. Exempelvis har en doktorand undervisat på grundkursens tre första delkurser under 2017, främst litteraturhistoriska kurser, medan en annan bland annat har undervisat i norsk litteratur inom ramen för lärarlyftet och lärarprogrammet. Dessutom ges doktoranden möjlighet att handleda självständiga arbeten, vilket också är meriterande. Att ha genomgått högskolepedagogisk utbildning är idag vidare ofta ett krav för att anställas som lektor. Doktoranderna erbjuds därför att gå kursen "Teaching and Learning in Higher Education for Doctoral Candidates" som är en förberedande kurs i pedagogik, vilken de har nytta av i sin egen undervisning. Genomgången kurs leder också till högre lön. Doktorander som redan besitter motsvarande kompetens, exempelvis genom fullgjord lärarutbildning, behöver dock inte läsa kursen för att erhålla denna höjning. Efter disputation har exempelvis en av ämnets doktorander sedan också läst modul 1 och 2 av "Teaching in Higher Education" (hösten 2017 resp. våren 2018).

Undervisnings- och handledningserfarenhet, samt högskolepedagogisk fortbildning, är alltså direkta krav för att kunna verka som universitetslärare efter examen, och därför erbjuds de disputerade som kommer ifråga för anställning den uppföljning som högskolepedagogisk kurs är. För en fortsatt karriär som forskare krävs emellertid också vetenskaplig meritering utöver doktorsexamen, vilket kräver forskningsstid och ansökningsrutiner. Nydisputerade forskare verksamma i ämnet har kunnat erhålla ökat forskningsutrymme genom att bli medlemmar i KuFo; exempelvis får ämnets senast disputerade före detta doktorand under hösten 20% för postdoktoral forskning. Ännu viktigare är emellertid de årliga seminarier som direkt vänder sig till juniora forskare med information och samtal kring möjliga karriärvägar, extern forskningsfinansiering, postdokansökningar, etc. Här har bland annat gruppens seniora forskare berättat om hur de tagit sig vidare i forskarkarriären efter disputation, men även representanter för universitetets centrala funktion GIO (Grants and Innovations Office), samt universitetsbiblioteket (angående publiceringsstrategier), har medverkat. Nydisputerade forskare, liksom doktorander som närmar sig disputation, ges också möjlighet att ventilera postdoktorala projektidéer och ansökningsutkast på de heldagsworkshops som KuFo arrangerar flera gånger per termin, varav åtminstone ett i regel helt brukar fokusera på deltagarnas projektansökningar. Ämnets nya doktorer har också bjudits in i de seniora forskarnas egna projekt, exempelvis i en ämnesöverskridande projektansökning som "Popular Music Discourses" samt i en större programansökan till RJ.

Forskarutbildningen i litteraturvetenskap kretsar i grunden kring centrala akademiska och humanistiska värden: saklighet, vetenskaplighet, stringens, kritiskt tänkande, men också kreativitet, problemlösning, ett undersökande och prövade förhållningssätt, bildning, och, inte minst, i linje med ämnets profil, behovet av "gränsöverskridanden" såväl vad gäller den egna arbetsprocessen som i valet av undersökningsmaterial. Den som framgångsrikt bedriver ett avhandlingsarbete i ämnet, och som dessutom undervisar inom ramen för anställningen, kommer att lära sig att eftersöka material, tillgodogöra sig, bearbeta och kommunicera tidigare (liksom egen) forskning, självständigt planera och ansvara för eget arbete över lång tid, arbeta såväl självständigt som i grupp, samt tänka såväl kreativt som enligt de ramverk som etablerats av ämnestraditionen. Arbetet uppövar av nödvändighet analytisk förmåga, tolkningsförståelse, kritiskt tänkande, intellektuell kreativitet, muntlig och skriftlig kommunikationsförmåga, etc. Därtill kommer ämnets speciella kompetenser gällande litteraturhistoria, litteraturteori, språkkänslighet, tolkningsteori, estetisk orientering, och inte minst, enligt ämnesprofilen, "gränsöverskridanden" vad gäller exempelvis transgressiva estetiska praktiker, interdisciplinära metoder, intermediala relationer, och förhållandet mellan "hög" och "låg" kultur.